

EXPUNEREA DE MOTIVE

1. SITUAȚIA ACTUALĂ

Consumul și traficul de droguri constituie un flagel, care este răspândit la nivel mondial, iar una dintre marile probleme o constituie complexitatea și dinamismul fenomenului, care implică permanent noi adaptări ale organelor de cercetare la toate modificările, dar și la noile substanțe psihotrope ce apar pe piața ilicită de stupefiante. Fenomenul drogurilor are mai multe dimensiuni: socială, economică majoră, dar în primul rând în dimensiunea sănătății și toate au legătură cu mediul social în care consumatorii de droguri ajung.

În România, prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri ar trebui să constituie o prioritate națională, deoarece din țară de tranzit am ajuns o țară consumatoare, afectat fiind în primul rând segmentul de vârstă al adolescenților și al tinerilor. Este necesar să se elaboreze o strategie națională în scopul prevenirii și combaterii traficului și consumului de droguri. Dependența de droguri reprezintă o problemă de sănătate publică și poate fi considerată o boală cronică.

Societatea românească contemporană este nevoită să se adapteze la transformări majore în toate sferele vieții economico-sociale, iar în unele situații apare din cauza diferitelor lipsuri de ordin financiar și unii oameni sunt descurajați sau chiar inadaptați. Această categorie de persoane ajunge uneori la adoptarea unor comportamente sociale deviate, între care consumul de droguri ocupă un loc important cu efecte negative în aproape toate planurile vieții atât pentru cel în cauză, cât și pentru persoanele din mediul familial, profesional și uneori chiar în raport cu străini.

Consumul de droguri ilegale reprezintă un factor recunoscut, care mărește considerabil povara globală a bolilor și impune costuri mari pentru prevenție și combatere.

Societatea tolerează consumatorii de droguri legale (alcool și tutun), însă nu manifestă înțelegere pentru utilizatorii de „prafuri albe”, având în vedere faptul că apar comportamente deviate ale dependentului (psihotic, suicidar, agresiv, paranoic, depresiv, cât și vagabondajul).

Efectele economice ale traficului și consumului de droguri fac referire cu precădere la următoarele aspecte: existența unei economii subterane a drogurilor; lipsa veniturilor, starea de sărăcie a persoanelor dependente care atrage după sine și sentimentul de nesiguranță; consecințele medicale ulterioare consumului. Pentru prevenirea consumului și traficul de droguri sub aspect economic apar costuri pentru: programe de asistență și recuperare a persoanelor consumatoare de droguri; programe, campanii și proiecte

de prevenire în rândul populației; controlul la frontiere; detenția persoanelor care au comis infracțiuni la regimul drogurilor; sprijinirea sistemului judiciar de urmărire a infractorilor.

Consumul și traficul de droguri produce efecte directe și indirecte asupra oamenilor, relevând caracterul nociv pe care îl au.

Legat de infracțiunea de trafic de droguri, se constată că în baza dispozițiilor generale din art.1 al Legii nr.143/2000, republicată, aceasta e în legătură cu droguri-plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile, care conțin asemenea plante și substanțe, înscrise în tabelele nr. I-III; drogurile de mare risc – drogurile înscrise în tabelele nr. I și II, dar și drogurile de risc – drogurile înscrise în tabelul nr. III. Constatarea săvârșirii infracțiunii de trafic de droguri se face în urma stabilirii dacă substanțele traficate sunt droguri supuse controlului național, identificarea denumirii lor făcându-se după consultarea tabelelor anexe ale Legii nr.143/2000 în condițiile în care acestea se încadrează în aceste categorii.

Deci pentru constatarea tipului de substanță folosită, organul de cercetare penală are obligația de a se adresa specialistului pentru efectuarea unei expertize tehnico-științifice în care acesta identifică dacă substanța respectivă constituie drog și din ce categorie face parte. Dacă rezultatul constatării științifice este că substanța nu constituie drog, atunci nu va exista nici infracțiunea de trafic de droguri.

Din prevederile art.2 al Legii nr.143/2000 rezultă modalitățile în care se poate comite infracțiunea de trafic de droguri: cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, oferirea, punerea în vânzare, vânzarea, dar și distribuirea, livrarea cu orice titlu, trimiterea, transportul, procurarea, cumpărarea, deținerea. În cazul în care fapta nu este săvârșită în una din modalitățile mai sus menționate nu constituie infracțiune și nu se pedepsește.

Traficul de droguri este considerat infracțiune dacă se realizează fără drept. Astfel se subînțelege că pot exista situații în care există și acțiuni care sunt permise de lege și, deci nu constituie obiectul art.2 din Legea nr.143/2000.

Fapta de a oferi droguri constituie infracțiunea de trafic de droguri prevăzută de art.2 din Legea nr.143/2000, chiar dacă drogurile ar fi oferite în considerarea unor relații apropiate, de prietenie ori de concubinaj și nu în scopul obținerii unui beneficiu material.

Punerea în vânzare a drogurilor reprezintă o activitate ilicită a unei persoane care deține droguri, iar actul material constă în a vinde droguri prin intermediul altor persoane fizice sau juridice.

Drogurile pe care le pune în vânzare traficanțul provin din activitatea proprie sau din altă activitate de trafic ilicit de droguri. Drept consecință, raspunde penal atât cel care a vândut drogurile, cât și persoana care le-a dat spre a fi vândute.

Vânzarea de droguri, ca modalitate a traficului de droguri este cea mai frecventă faptă a infracțiunilor de trafic de droguri și constă în operațiunea prin care se transferă dreptul de proprietate asupra drogurilor supuse controlului național de la un traficant la un consumator, în schimbul unui preț.

În funcție de persoanele cărora li se distribuie droguri și de locul unde se întâmplă pot exista anumite circumstanțe agravante în care se poate săvârși infracțiunea de trafic de droguri. Aceste circumstanțe pot fi următoarele: distribuirea de droguri unui minor, unui bolnav psihic, unei persoane aflate într-o instituție sau unitate medicală, instituție de învățământ, militară, loc de detenție, centru de asistență socială, de reeducare sau instituție medical-educativă sau în locuri în care elevii, studenții și tinerii desfășoară activități educative, sportive, sociale ori în apropierea acestora.

Înăsprirea sancțiunilor penale pentru traficul de droguri este o necesitate, dar această acțiune trebuie întărită în țara noastră prin elaborarea de strategii de reabilitare a consumatorilor de droguri, fenomenul fiind preponderent între tinerii, care ajung victime ale unor conjuncturi familiale/sociale.

Consumul de droguri este în directă legătură cu traficul, întrucât consumul de stupefiante crește pe măsura intensificării activității dealerilor, motiv pentru care este necesară o asprire a pedepselor traficului de droguri prin diverse modalități reglementate de legiuitor.

Din motivele invocate mai sus, în prezentul proiect normativ ne raportăm la necesitatea modificării unor articole din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, prin majorarea unor pedepse cu închisoarea.

2. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Prezentul proiect normativ aduce o serie de modificări, care constau în următoarele aspecte:

1. Introducerea sau scoaterea din țară, precum și importul ori exportul de droguri de risc, fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 ani și interzicerea unor drepturi, comparativ cu pedeapsa aplicată în prezent care este închisoarea de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Dacă faptele prevăzute la art. 3 alin. (1) privesc droguri de mare risc, pedeapsa este închisoarea de la 20 de ani la detențiunea pe viață, confiscarea averii și interzicerea unor drepturi, comparativ cu pedeapsa aplicată în prezent care este închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi.

2. Administrarea de droguri de mare risc unei persoane, în afara condițiilor legale, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani, comparativ cu pedeapsa aplicată în prezent care este închisoarea de la unu la 5 ani.

3. Furnizarea, în vederea consumului, de inhalanți chimici toxici unui minor se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, comparativ cu pedeapsa aplicată în prezent care este închisoarea de la 6 luni la 2 ani.

Impact bugetar

Modificările și completările actului normativ pe care le propunem nu au un impact direct asupra bugetului de stat sau bugetelor autorităților publice locale.

Impactul socioeconomic

Prezentul proiect normativ va avea impact în ceea ce privește conștientizarea situațiilor în care infracțiunile incriminate de trafic de droguri sau de administrare de droguri prezintă un anumit grad de pericol social, care este proporțional cu pedeapsa aplicată la nivel minim și maxim.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege privind pentru modificarea și completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe care îl supunem spre dezbateră și adoptare Parlamentul României.

INIȚIATOR:

SENATOR NEAFILIAT
ROȘICA MOANCA